KERTOMUS

Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2016 sekä viraston vastaus

(2017/C 417/27)

JOHDANTO

1. Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (jäljempänä ”virasto”), perustettiin komission päätöksellä 2008/37/EY ([1]). Brysselissä sijaitseva virasto perustettiin 1. tammikuuta 2008 ja 31. joulukuuta 2017 väliseksi ajaksi hallinnoimaan tutkimuksen seitsemännen puiteohjelman yhteydessä toteutettavaa Ideat-erityisohjelmaa. Neuvoston päätöksen 2013/743/EU ([2]) nojalla virastosta tuli organisaatio, joka vastaa Horisontti 2020 -tutkimusohjelman hallinnollisesta täytäntöönpanosta ja ohjelman toteuttamisesta. Virasto toteuttaa ohjelman ensimmäiseen osaan ”Huipputason tiede” kuuluvat toimet, jotka liittyvät erityistavoitteeseen ”tieteen eturintamassa olevan tutkimuksen tehostaminen Euroopan tutkimusneuvoston toimilla”.

2. *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut ([3]).

Taulukko

Viraston avainluvut

	2015	2016
Talousarvio (miljoonaa euroa)	39,6	42,6
Henkilöstö 31. joulukuuta ([1])	417	461

([1]) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT TIEDOT

3. Tilintarkastustuomioistuimen valitsema tarkastustapa käsittää analyyttiset tarkastustoimenpiteet, tapahtumien suoran testaamisen ja viraston valvontajärjestelmien keskeisten kontrollien arvioinnin. Tämän lisäksi hyödynnetään muiden tarkastajien työhön perustuvaa evidenssiä (kun relevanttia evidenssiä on saatavilla) ja analysoidaan toimivan johdon vahvistusilmoitukset.

LAUSUNTO

4. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ([4]) ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ([5]) 31. joulukuuta 2016 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

([1]) EUVL L 9, 12.1.2008, s. 15.
([2]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 965.
([3]) Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.erc.europa.eu.
([4]) Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.
([5]) Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2016 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2016 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksyttyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31 päivänä joulukuuta 2016 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31 päivänä joulukuuta 2016 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet

8. Toimiva johto vastaa SEUT:n 310–325 artiklan ja viraston varainhoitoasetuksen mukaisesti tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisesti hyväksyttyjen julkisen sektorin tilinpäätösstandardien pohjalta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tähän velvollisuuteen kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäiset kontrollit, joiden pohjalta on mahdollista laatia ja esittää tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä. Toimivan johdon vastuulla on lisäksi varmistaa, että tilinpäätöksessä mainitut toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot ovat niitä sääntelevien normien mukaisia. Viraston toimiva johto on viime kädessä vastuussa tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

9. Kun toimiva johto laatii tilinpäätöstä, sen vastuulla on arvioida viraston kykyä jatkaa toimintaansa. Toimivan johdon on tuotava tarvittaessa esiin toiminnan jatkuvuuteen liittyvät seikat ja laadittava tilinpäätös toiminnan jatkuvuuden periaatteen pohjalta.

10. Hallintoelinten vastuulla on valvoa organisaation tilinpäätösraportointia.

Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä

11. Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, onko viraston tilinpäätöksessä olennaisia virheellisyyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet lailliset ja asianmukaiset, ja antaa tarkastuksensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai muille asianomaisille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille tarkastuslausuma tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Kohtuullisella varmuudella tarkoitetaan korkeaa varmuustasoa. Kohtuullinen varmuus ei kuitenkaan ole tae siitä, että tarkastuksessa havaitaan kaikki olennaiset virheellisyydet ja noudattamatta jättämiset. Virheellisyydet ja noudattamatta jättämiset voivat johtua petoksista tai virheistä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

12. Tarkastuksessa suoritetaan toimenpiteitä, joiden avulla hankitaan tarkastusevidenssiä tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tarkastajan harkintaan ja arvioon siitä, kuinka suuri on riski, että petoksista tai virheistä johtuen tilinpäätökseen sisältyy olennaisia virheellisyyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Näitä riskejä arvioidessaan tarkastaja arvioi sisäisiä kontrolleja, jotka ovat relevantteja tilinpäätöksen laatimisen ja sen oikein esittämisen sekä tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden kannalta. Tämän pohjalta tarkastaja suunnittelee olosuhteisiin nähden asianmukaiset tarkastustoimenpiteet, mutta tarkoituksena ei ole esittää lausuntoa sisäisten kontrollien vaikuttavuudesta. Tarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuuden ja toimivan johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilien yleisen esittämistavan arvioiminen.

13. Tulojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komissiolta saadun tuen ja arvioi tarvittaessa menettelyt, joilla virasto kerää palkkioita ja muita tuloja.

14. Menojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa maksutapahtumat, kun menot ovat aiheutuneet ja ne on kirjattu ja hyväksytty. Ennakkomaksut tarkastetaan, kun varojen vastaanottaja esittää tositteet siitä, että varat on käytetty asianmukaisesti, ja virasto hyväksyy tositteen ennakkomaksun tilinpidollisen selvittämisen yhteydessä joko samana vuonna tai myöhemmin.

15. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

16. Julkisista hankinnoista ja rekrytoinnista vastaavien viraston komiteoiden laatimissa avaamista koskevissa kertomuksissa ja arviointikertomuksista kertomuksissa ei esitetä kattavaa ja tarkkaa koostetta tosiasiassa noudatetuista menettelyistä. Riittämättömät kertomukset vaarantavat kyseisten menettelyjen läpinäkyvyyden.

17. Syyskuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi, että virasto on toteuttanut useita strategisia ja operatiivisia toimenpiteitä, joilla edistetään viraston henkilöstön palvelukseenottoon, palveluksessa säilyttämiseen ja tehtäviin osoittamiseen liittyvää prosessia. Sisäisen tarkastuksen osasto totesi tässä yhteydessä, että virasto oli suunnitellut ja toteuttanut riittävän henkilöstönhallintoprosessin saadakseen pätevää ja sitoutunutta työvoimaa, jonka avulla varmistetaan, että viraston tavoitteet saavutetaan. Vaikka esiin ei tullut kriittisiä tai erityisen suuria ongelmia, virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto sopivat toimintasuunnitelmasta, jolla edelleen parannetaan kyseistä prosessia tietyillä aloilla.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

18. Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 3 (toimintamenot): 1,3 miljoonaa euroa eli 40 prosenttia (vuonna 2015: 1,5 miljoonaa euroa eli 43 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä ulkoisiin tarkastuksiin ja viestintätoimiin, jotka jatkuvat vuodenvaihteen jälkeen. Suurten määrärahaosuuksien siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

19. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Baudilio TOMÉ MUGURUZAN johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 12. syyskuuta 2017 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Klaus-Heiner LEHNE

presidentti

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautus	Korjaavan toimenpiteen tilanne (Toteutettu / Kesken / Tekemättä / Ei relevantti)
2015	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 3 (toimintamenot): niiden määrä oli 1 457 920 euroa eli 43,14 prosenttia (2014: 1 126 275 euroa eli 38,50 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä vuonna 2015 aloitettuihin monivuotisiin it-sopimuksiin (504 473 euroa) ja avustusohjelmien (687 522,50 euroa) jälkitarkastuksiin, joita ei saatu päätökseen vuoden loppuun mennessä.	Ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

16. ERCEA harkitsee tarvetta kiinnittää tulevaisuudessa huomiota tarjousten avaamista koskevien raporttien (julkisten hankintojen osalta) ja rekrytointiraporttien sanamuodon selkeyteen, joskin se katsoo, että tilintarkastustuomioistuimen päätelmä näiden menettelyjen läpinäkyvyydestä on suhteeton esiin tuotujen tosiasioiden vakavuuden ja niiden havaitun esiintymistiheyden valossa.

17. ERCEAn toimintasuunnitelmaa, joka liittyy komission sisäisen tarkastuksen (IAS) suorittamaan henkilöstöhallinnon tarkastukseen, toteutetaan parhaillaan.

18. ERCEA ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen ja katsoo, ettei se anna aihetta korjaaviin toimenpiteisiin, koska sidottujen määrärahojen siirto osastossa III on perusteltua ottaen huomioon kyseisten taloustoimien luonteen ja ajoituksen. ERCEA huomauttaa myös, että sidottujen määrärahojen siirrot vähenivät vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2015, tarkemmin sanoen 43,1 prosentista 40,1 prosenttiin.